

האם פנתר שחור צריך לשרת את הדוב האדום? * איך היתה הכנסת נראית אילו היתה זכות בחירה לכלבים ולחתולים? המלאכים שני צ'רלי

לטעות. ולראייה. הוא התחרט על המבול ונדן שלא לחזור עליו שנית. אך לגבי רק"ח. השליט הסובייטי התורני — יהיה אשר יהיה — פשוט אינו יכול לטעות. גם אם הוא מוקיע את כל המעשים של קודמו, שגם הוא לא יכול היה לטעות. עד כאן הכל מובן ורגיל. כאשר עלה מאיר וילנר על הדוכן, לא התפלא איש לשמוע מפיו, כי סאכארוב הוא פושע, מחרחרר-מלחמה, בוגד ואדם הזומם להמיט על העולם את מלחמת-העולם השלישית, ושמקומו היה, בעצם, בבית-הסוהר.

אבל כולנו הודענו במיקצת כאשר הגיעה השעה להגיש הצעות-סיכום לדיון. כל הסיעות הגישו במשותף הצעת-החלטה אחת. גם סיעתנו הצטרפה אליה, אחרי שהרוב נאות להסכים לתיקון שהצענו. (בי מקור דובר על האנטי-שמיות של הצמרת הסובייטית. אמרתי לאיש הליכוד שזוהי הזומה כוללנית. בנוסח הסופי דובר רק על "גילויים של אנטי-שמיות" בחוגי ה-צמרת).

רק סיעה אחת הגישה הצעת-סיכום נפרדת: רק"ח. גם זה היה טבעי. אך לא היה טבעי שאת ההצעה הביא מעל לדוכן דווקא חבר-הכנסת צ'רלי ביטון. ביטון אינו איש רק"ח. כאיש הפנתרים השחורים הצטרף לחזית, שבראשה עומד דת רק"ח, אך הכוללת גם גופים אחרים. היה מובן בשעתו, כי צ'רלי הצטרף לחזית זו כדי להיאבק על עניינים חברתיים פנימיים. לא הובן, כי בכך קיבל גם את השקפת-העולם הקומוניסטית, במהדורה הסובייטית, וכי הוא מתחייב לתמוך בלי היראה ועירעור בכל מעשה של שליטי הקרמלין.

נראה כי היתה זאת הערכה מוטעית. כי ביטון לא זה בלבד שהגיש את הצעת-ההחלטה של רק"ח, אלא שהוא הסכים לעשות זאת למרות ניסוחה, שהיה בו כדי לקומם כל בעל-מצפון. נראה, כי ביטון עצמו לא הגיש בנוח. הוא היה נרגז מאד, וברגע שקראו לו קריאת-ביניים, ענה בועם תוקפני (שלא לעניין). הגה הדברים, כפי שנרשמו בפרוטוקול: "הי"ר משה מרון: חבר-הכנסת צ'רלי ביטון יביא הצעה. אדוני היושב-ראש — — —

קריאה (ספסלי הליכוד): משתמשים בך, חבר-הכנסת ביטון! משתמשים בך, צ'רלי ביטון: משתמשים בך, האמן לי! אתה יושב שם ומצביע איתם נגד קציבות-ילדים, נגד זוגות צעירים! אתה

הרופאים, את מישפטי סלאנסקי ואורן וכל שאר התועבות של סטאלין. במשך כל שנות קיומה לא היה אף משה אחד של הממשלה הסובייטית שהיא מצאה לנכון למתוח עליו ביקורת כלשהי, ולוא ה' עדינה ביותר. ראשי ברית-המועצות, מ'ר לגין, דרך סטאלין, ועד ליורש ברז'נייב — כולם מלאכים אליבא דרק"ח. אמנם, אפילו הקדוש-ברוך-הוא יכול

אמנם, כל המפלגות הקומוניסטיות במערב גינו את הגלייתו של לוחם-החופש הסובייטי. ראשי המפלגות הקומוניסטיות בספרד ובאיטליה הצטיינו בגינויים חריפים במיוחד. לא כן רק"ח. מאז ומעולם, הלכה מיפה לגה זו (גם במהדורה הקודמת, כשנקרא ראה מק"י) בעניינים עצומות אחרי כל מעשי מוסקבה. היא הצדיקה את עלילת

אחד הרגעים המבעיתים ביותר שהיו לי בשבוע שעבר בכנסת בא בתום הדיון הקצר של הכנסת בפרשת אנדריי סאכארוב. כל סיעה מסרה הודעה במיסגרת של חמש דקות (ראה מיסגרת). כל הסיעות גינו את מעצרו של הליברל האמין, חתן פרס-נובל לשלום, חוץ מאשר סיעת רק"ח, כמובן.

היטלר באולימפיאדה שר 1936 "כנער, בכה לבי..."

מעיר-הבירה מאות, ואולי אלפים, של בעלי הביקורת על המישר, ומעשה סאכארוב הוא רק המעשה הראשון מסוג זה. האם מובן העולם להשלים עם מצב זה? האם יבואו ספורטאים למוסקבה, ישחקו, יעזו, יתחרו וירוננו — כיוועם שכל אחד מהם גורם לעקירתו ודהגלייתו של איש-אמת אמין, המרים את קולו למען זכויות-האדם?

האם צריכה ישראל להשתתף בהילולה הזאת בתנאים כאלה? אשמיע כאן את דעתי הפרטית. זהו עניין של מצפון ורגש, והרי אלה הם תמיד אישיים. אומרים שהספורט זר לפוליטיקה, ושאינו לערב זה בזה. האמנם זוהי המציאות? האם כך מתייחסים לישראל בשטח הספורט? האם אכן כך מתייחסים אנחנו, הישראלים, לספורט? אין בכך אמת. הספורט העולמי הוא פוליטי, כשם שכל שטח-החיים הם פוליטיים. אומרים שעלינו לשגר את צעירינו למוסקבה, כדי להניף שם את הדגל הכחול-לבן לעיני מיליוני יהודים. זה נכון, זה חשוב, אך מהו המחיר? האם מותם לנו שלשם מחיר כזה?

ב-1936, כנער בארץ-ישראל, ששוד הספק לראות במו עיניו של עליית החלמה החומה לשלטון בגרמניה, בכה לבי כאשר ספורטאי כל העולם באו לברלין כדי לשחק לעיני הפיר, בשם האידיאל האולימפי. באותם הימים כבר הכיר העולם את השמות דכאו ובוכנוולד, אך עצם את עיניו מלראות ואטם את אוזניו מלשמוע את הנאקות.

אין אני בא להשוות את ברית-המועצות לגרמניה הנאצית. לדעתי, אין שחר להשוואה שרירותית כזאת.

אולם דעתי האישית היא שאין לערוך שום אי-דימפיאדה בשום ארץ שבה אין ערובה מוחלטת לחרות-האדם, לחופש-הכינוי ולזכות-ההגירה.

אין זה חל על ברית-המועצות בלבד. זה חל על כל ארץ שבה נמקים בני-אדם בכלא, במחנות-ריכוז ובגלות, בשל מוצאם או דעותיהם הפוליטיות. האולימפיאדה היא ביטוי לשימחת-החיים, לחדוות-ההתחרות, ליכולת הגוף והרוח של האדם החופשי. עריכתה בארץ של דיכוי ושעבוד היא חילול האידיאל הזה, התעללות בעצם הרעיון ה-אולימפי, מעשה של צביעות ופחדנות. אדוני היושב-ראש, איינא תפעל ישראל בשניחות מדינה אחרת, או כגרורה של מעצמה זרה. אך תציטר-נא ליוזמתם של שוחרי החרות והצדק באשר הם שם. הבה נפעל בעניין זה על פי מצפוננו הריכוני.

חזרה לימי סטאלין

לחלן דבריו של אורי אבנרי במיסגרת הדיון על פרשת אנדריי סאכארוב.

תרשו לי קודם להביע את מחאתי על פני הכנסת בדיון הזה. אפשר היה לקוות שספסלי הכנסת, ובמיוחד ספסל הממשלה, יהיו מלאים בדיון על הנושא הזה. אין זה לכבוד הכנסת להחליט על עריכת דיון על נושא מצפוני, ולערוך את הדיון הזה לפני מליאה כימעט ריקה.

באש, במים ובדם

אדוני היושב-ראש, מקסים גורקי נרצח בפקודת רוצח-המיליונים סטאלין, במיסגרת ההיסטוריה העקוב-דמם שערך הרוזן ב-1936. תופיק זיאד: מאיפה הטיגוף ההיסטורי הזה? אורי אבנרי: אני רואה בדאגה שיחטכס לסטאלין משתנה בפעם השנייה. הלכתם אחרי באש ובמים, ובעיקר בדם, עד היום שחרוש-צ'וז גילה את האמת עליו. אז הצטרפתם לדה-סטאליניזם, זציה, ושכחתי אתם מצטרפים לדה-סטאליניזציה. כל אשר מוחלט במוסקבה — אתם מקבלים אוטומטית. וחבל. גורקי הומת מפני שהיה רוסי גאה, בעל מצפון עצמאי, איש חרות והאמת. בעיר הקרויה על שמו נמק עתה רוסי גאה אחר, איש חרות ואמת — אנדריי סאכארוב. יחד עם כל שוחרי האמת והצדק בעולם כולו — סוציאליסטים, ליברלים וגם קומוניסטים, שאינם עבדים נרצעים — הלוחמים למען זכויות-האדם וחרות-האזרח, משתתף מחנה-השלום-היחידמה בישראל במחאה הבינלאומית על מעשה שפל זה של הביורוקרטיה הסובייטית.

לא נוכל לנהוג אחרת, מבלי לגלות שקר בנפשנו. לא יהי חלקנו עם המתריעים נגד עוולות בישראל ובשטחים המוחזקים, המוכנים להצדיק כל מעשה נבכה בכרית-המועצות. כשם שלא יהיה חלקנו עם המתריעים נגד מעשי דיכוי ועוולה בכרית-המועצות, המוכנים להצדיק כל עוול הנעשה בישראל ובשטחים המוחזקים עליה.

(רק בדרך אגב, מזור לעלות על הדוכן הזה ולהתריע נגד הענשת אנדריי סאכארוב, על כי הוא העז להטיף בחוץ-לארץ נגד המדיניות של ממשלתו, ולהצדיק באותה שעה את מעשי השגריר שלנו בפאריס, מאיר רוזן, המכפיש את אנשי שלום עכשיו מפני שהם מעזים להטיף בחוץ-לארץ נגד המדיניות של ממשלת ישראל).

כבני אנוש, כיהודים, כישראלים, גרים את קולנו נגד כל מעשה של דיכוי האדם, בכל אחר ואחר — גם אצלנו וגם בברית-המועצות, גם בארגנטינה, גם בקמבודיה ובכל מקום. נשלח את ברכתנו, ברכת ישראלים בני-חורין לאנדריי סאכארוב. נזכיר לו את דבריו של הסופר הסובייטי היהודי המנוח אליה ארנבורג: "גם אם יכס את פני העולם כולו באספאלט שחור, גיבעול ירוק יצמח ויבקע את האספאלט!"

הספורט הוא פוליטי

אדוני היושב-ראש, אנדריי סאכארוב הוגלה ממוסקבה כדי לנתק כל מגע בינו ובין העיתונות העולמית, במיוחד לקראת עריכת האולימפיאדה במוסקבה. אם אכן תיערך שם האולימפיאדה, יתרכז במוסקבה צבא גדול של עיתונאים מכל רחבי תבל, מחנה אדיר של אנשי-התיקשורת. קרוב לוודאי שהמישר הסובייטי יקדם את פני הרעה ויטלס

מתחיל לפרוטוקול

משתתף איתם בדיכוי אנשים היושבים ב-בתי-הסוהר. במי משתמשים, בי או בך? אדוני היושב-ראש, הצעת סיעת החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון, לסיכום הדיון על הודעת הממשלה בעניין אנדריי סאכארוב:

(1) הכנסת מגנה את נסיונות ממשלת-ישראל להתערב בענייניה הפנימיים של ברית-המועצות.
(2) הכנסת מגנה את ההגנה חסרת-האחריות על מחרחרת-המלחמה אנדריי סאכארוב.

זאב כץ: הפעם היה כדאי לך לדבר אל הקיר. אמנון רובינשטיין: אתה הורג את עצמך! תופיק טובי: איזה טרור אתם עושים פה?